

Onderwerp Stand van zaken harmonisatie sociaal culturele accommodaties

Steller J.S. Zwart/ D.F.P. Brouns

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 60 19 Bijlage(n) -

Ons kenmerk

Datum 12-02-2020 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 9 oktober 2019 bespraken we in uw raadscommissie Onderwijs & Welzijn het onderwerp sociaal culturele accommodaties. In de commissie zegden we u toe u te informeren over de inspraakbijeenvakkomsten. Inmiddels hebben we meerdere gesprekken gevoerd met koepelorganisaties, gebiedsteams en de dorpsuizen van de voormalige gemeenten Ten Boer en Haren, stichting WIJ en GON partijen. We informeren u graag over de uitkomsten van deze gesprekken, aangezien die invloed hebben op het proces dat we doorlopen.

De raadscommissie

In onze brief aan uw raad (d.d. 18 september 2019, 274024-2019) die we verzonden voorafgaand aan de discussie in uw commissie, informeerden we u over de reden van een nieuwe beleidsnota: de harmonisatie en de actualisatie van beleid van de gemeente Groningen. Verder gaven we de verschillen in beleid weer tussen de drie voormalige gemeenten en de knelpunten rondom de stijgende kosten en het tekort aan vrijwilligers. We sloten af met een uitleg over het te doorlopen proces.

Tijdens de discussie in de raad werden onder meer de volgende onderwerpen aan de orde gesteld: het belang van laagdrempelige toegankelijke voorzieningen; de verhouding van beroepskrachten ten opzichte van vrijwilligers; gelijke behandeling van accommodaties, maar dat er ook verschillen mogen zijn: maatwerk; een goede balans tussen commerciële activiteiten en de wijkactiviteiten; een goede afstemming tussen inwoners en organisaties (o.a. stichting WIJ en GON) in de wijk/het dorp en mogelijk een lange termijnplan per gebied; de mogelijkheden voor ontschotting van budgetten; verduurzaming; flexibelere horeca regel; aanpassing van de oppervlakte norm (niet van toepassing op de dorpen); hoe om te gaan met nieuwe initiatieven. Uw commissie maakte zich zorgen over oplopende kosten voor accommodatiebesturen.

Verslag van de gesprekken

In de gesprekken met de besturen werden verschillende onderwerpen besproken. Hieronder vindt u een verslag van deze gesprekken waarin de belangrijkste thema's worden genoemd. We gaan niet in op individuele knelpunten.

Samenwerking

Sociaal culturele accommodaties zijn een middel om ontmoeting en samenwerking in het dorp of de wijk te stimuleren (sociale basis). De samenwerking, afstemming en coördinatie tussen de organisaties in de wijk over een gemeenschappelijk programma verschilt per wijk, maar kan over het algemeen beter. Dat is een grote uitdaging.

In de wijk zijn er ook allerlei nieuwe initiatieven (open zorgcentra, broedplaatsen, burgerinitiatieven, wijkbedrijven etc.) waar ontmoeting plaatsvindt. Het is belangrijk in de wijk/het dorp uit te vinden hoe de samenwerking het beste gestalte krijgt.

Daar waar Multifunctionele Centra (MFC's) en stichting WIJ in één pand zitten wordt doorgaans goed samengewerkt, maar die goede samenwerking tussen accommodaties en WIJ is niet altijd vanzelfsprekend. Een goede afstemming met buurtwerkers/opbouwwerk is van grote waarde voor de accommodaties. Ook de afstemming tussen de zakelijk leider van de MFC's en de andere accommodaties is belangrijk.

De gemeente heeft in de ogen van accommodatiebesturen vooral een sturende rol bij afstemming in de wijk, als de organisaties in de wijk het zelf niet oppakken.

Uitgangspunt is een gelijke behandeling van de accommodaties, maar een goede afstemming in een gebied kan tot differentiatie tussen wijken/dorpen/gebieden leiden.

Veel organisaties geven aan dat het voor de middellange termijn goed zou zijn een meerjarenprogramma voor de wijk en het dorp te maken. Daarbij moeten alle partijen en inwoners uit de wijk en het dorp betrokken worden. 'Voor een brede afstemming, zul je de tijd moeten nemen'. Een meerjarenprogramma zou zich ook moeten kunnen vertalen naar een meerjarige subsidie. In de voormalige gemeente Haren werd zo gewerkt.

Geen ingrijpende aanpassing

Voor de korte termijn is bij de besturen in de voormalige gemeente Groningen geen behoefte aan een ingrijpende aanpassing van de beleidsnota van 2013. In de huidige nota staan goede uitgangspunten, de uitvoering kan wel beter. Het harmoniseren en actualiseren is voldoende.

De besturen uit de dorpen van de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer zijn uiteraard zeer nieuwsgierig wat de gevolgen van het geharmoniseerde beleid voor hen zijn, als het beleid van de voormalige gemeente Groningen

als uitgangspunt wordt genomen. Vooral het toepassen van de subsidie per m² roept vragen op, maar ook de horeca-regels en regels voor bijeenkomsten van persoonlijke aard (feesten, uitvaarten etc.).

De dorpshuizen in de voormalige gemeente Ten Boer redden zich vooralsnog met de gemeentelijke subsidie en de gelden ter compensatie van de aardbevingen. Er zijn verschillen tussen de dorpshuizen, de ervaren knelpunten komen niet overeen en vragen om een gedifferentieerde aanpak en maatwerk van de gemeente. Er is een gezamenlijke behoefte aan ondersteuning bij het opstellen van een meerjarig onderhoudsprogramma voor het dorpshuis.

De dorpshuizen in de voormalige gemeente Haren geven aan net rond te komen, ze voelen zich wel kwetsbaar, een tegenvaller kan grote gevolgen hebben.

De dorpshuizen maken zich zorgen over de extra administratieve rompslomp als gevolg van de herindeling. Zij noemen bijvoorbeeld de aanvraag van vergunningen en extra kosten door leges en belastingen (deze werden in de voormalige gemeente Ten Boer vaak niet in rekening gebracht). Door de omvang van het ambtelijk apparaat is in de nieuwe gemeente de juiste ambtenaar moeilijker te vinden.

Ontschotting budgetten

Alle partijen adviseren om gemeentelijke budgetten te ontschotten. Afstemming in budgetten en organisaties (bijvoorbeeld per gebied) zullen de accommodaties beter doen functioneren. Daar kan ook een deel van de oplossing zitten als het gaat om de financiële knelpunten waar besturen van sociaal culturele accommodaties mee te maken hebben. De financiële zorgen zijn er, omdat de accommodaties afgelopen jaren volgens de besturen onvoldoende zijn gecompenseerd voor de gestegen lasten. Dat is van invloed op de balans tussen commerciële activiteiten en wijkactiviteiten (zgn. 0 euro activiteiten).

Beheer

Over het beheer gaven de beheerorganisaties aan, de mogelijkheid te willen hebben om af te wijken van de oppervlaktenorm (beleid voormalige gemeente Groningen), zodat flexibel en meer naar behoefte het beheer kan worden toebedeeld. Beheerorganisaties kunnen zo ook naar behoefte ondersteuning aanbieden voor de dorpshuizen. De mate van inzet kan bijvoorbeeld worden bepaald door afstemming in de wijk.

Vanwege de binding met het dorpshuis maken de besturen in de voormalige gemeente Ten Boer voor wat betreft het beheer bij voorkeur gebruik van hun vrijwilligers.

In Haren zijn professionele beheerders meestal in dienst van de besturen. Dit brengt bij ziekte financiële risico's met zich mee. De werkdruk voor een beheerder is groot.

Waardering vrijwilligers

De waardering vanuit de gemeente voor de vrijwilligersorganisaties mag prominenter naar voren komen en zichtbaar worden door hen op een gelijkwaardige manier te behandelen als professionele organisaties. Vrijwilligersbesturen zijn erg verschillend: het ene bestuur is praktisch ingesteld, terwijl een ander bestuur meer beleidsmatig is ingevoerd, het ene bestuur heeft veel jongere inwoners, het andere bestuur overwegend ouderen, etc. Koepelorganisaties hebben een belangrijke rol in het ondersteunen van alle besturen. Ook om te bewaken dat professionals het werk van vrijwilligers niet gaan overnemen. In de dorpshuizen van de voormalige gemeente Ten Boer wordt alles door vrijwilligers geregeld: (ver)bouw, exploitatie en activiteiten. De druk op vrijwillige inzet is in de voormalige gemeente Haren groot, vooral bij activiteiten voor het verwerven van extra inkomsten. De beheerder speelt een belangrijke rol bij o.a. de coördinatie van vrijwilligers.

Nieuwe initiatieven

Er wordt een knelpunt gezien als het gaat om ruimte voor nieuwe initiatieven voor buurthuizen en speeltuinverenigingen, omdat er op dit moment geen financiële ruimte is voor deze initiatieven.

Aanpak de komende tijd

Het ligt voor de hand om zoveel mogelijk het staande beleid van de voormalige gemeente Groningen als basis te nemen. Voor de voormalige gemeenten Haren en Ten boer geldt dat we maatwerk willen leveren en dat het de intentie is dat de ondersteuning vanuit de gemeente gelijk blijft.

Er is geen draagvlak op de korte termijn voor een ingrijpende wijziging van de nota uit 2013 van de voormalige gemeente Groningen. Bovendien kost een dergelijke wijziging meer tijd dan de wet ARHI ons biedt. We zullen ons derhalve richten op het harmoniseren op basis van de nota 'Met de blik op de wijk' uit 2013. De nota zullen we verder actualiseren en waar nodig kleine aanpassingen doorvoeren. Aangezien de nota daarvoor de ruimte biedt, zullen ook aanpassingen worden doorgevoerd in de nadere regels voor de subsidieverlening. Daar zullen we de vernieuwing proberen een plek te geven, meer gericht op de uitvoering waarin afstemming en samenwerking een prominente plek krijgen.

Voor de middellange termijn zullen we een proces opstarten waarbij we met gebiedsteams en organisaties en inwoners uit de wijken en dorpen, toewerken naar een gebiedsgericht meerjarenprogramma voor ontmoeting en het scheppen van randvoorwaarden voor samenwerking, waarin ruimte is voor nieuwe initiatieven. Dit in samenhang met de visie op de sociale basis. Hoe we dit proces op hoofdlijnen willen vormgeven nemen we op in de geactualiseerde nota.

We houden bij het opstellen van de beleidsnota rekening met het financiële kader. In de begroting van 2020 is besloten om 100.000 euro te bezuinigen op de sociaal culturele accommodaties met ingang van 2021. In de begroting is in 2021 eenmalig 100.000 euro gereserveerd voor knelpunten die mogelijk ontstaan.

Planning

De planning voor de nota ziet er als volgt uit:

- Maart 2020: collegevoorstel concept beleidsnota en inspraaktraject. Uw raad ontvangt een informerende brief met data en locaties van de inspraakbijeenkomsten;
- April en mei 2020: inspraaktraject met inspraakbijeenkomsten in de drie voormalige gemeenten;
- Juni 2020: schrijven van de definitieve nota;
- September 2020: raadsvoorstel definitieve nota.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.